

# TOVERIT

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 35

TIISTAINA, ELOKUUN 27.—TUESDAY, AUGUST 27.

1918—Kahdeksas vuosikerta.

## Kuule humua-

Kirj. Helmi M—n.

Kuule kuin humua  
elon mahtava koski!  
Noin, noin se kuohuaa  
rantatöyryjensä kohti. —  
Taas tuolla hiljentää,  
hiljalleen vieriiä —  
Suvannon suu  
kaareutuu. —

Mä elämän kuohuja,  
rajusaita tulen  
joka puolelta humua  
samansuuntaista kuulen,  
Ei rauhaa, vaan  
riidellään, riehutaan.  
Kauhujen kuvia,  
ei huvia...

Saa myrkyä tyhjentää,  
kiromaljoja juoda.  
Ei tuskia enempää  
voitane luoda. —  
Katkeruus rinnassa  
kuohuvi koskena.  
Kiros huulilla  
on kamala — — —

Tää kuva sielussa  
näin väikky, värjyy,  
syksy-yön tuulissa  
pedon äänin ärjyy:  
Kerran on nouseva  
miljoonain mailma!  
Se elämän koskea  
osaa laskea!

## Sosialistipuolue on nyt voimakkaampi kuin koskaan ennen

(True translation filed with the Postmaster  
at Astoria, Ore., Aug. 27, 1918, as required  
by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

sanoi Debs puhuessaan sosialisti-  
puolueen virkailijain konferens-  
sissa Chicagossa äskettäin. Seuraava on osa vanhan veteraanime  
puheesta, jolla hän innosti  
kokoukseen tulleita tovereita:

"Tämä on hyvin sydämellinen  
vastaanotto ja minä kiitän teitä  
toverit. Me olemme juuri tärkeän  
vaalitaistelun ovella. Minä  
tunnen, että edessämme oleva  
työ on tähdellinen ja toivon, että  
ryhdymme siihen yksimielisinä,  
päätätävänä ja innostunein  
mielin.

"Puolue on joutunut ankaran  
koetuksen alaiseksi; ankaramman  
kuin koskaan ennen, on sen koko  
olemuksen joka kudos joutunut  
koetukselle. Ja koko tämän ajan  
on puolue kestänyt kaikki hyök-  
käykset, jotka sitä vastaan on  
kohdistettu. Puolueemme on tänä  
päivänä paljon jyrkemmällä  
jätkähtämättömällä kannalla  
kuin koskaan ennen. On totta,  
että jotkut ovat luopuneet puolueesta,  
mutta puolue ei ole sen johdosta  
heikontunut. Me olemme kiitollisuuden  
velassa vallassa olevalle luokalle  
ainakin yhdestä asiasta, nimittäin siitä, että se on  
vapauttanut meidät niistä, jotka  
oikeastaan eivät kuulu meihin.

"Numerot eivät merkitse paljoa.  
Me olemme voimakkaat sen takia,  
että jotkut harhaanjohtajat ovat  
hyljänneet meidät. Me olemme  
voimakkaammat niiden koetuksien takia, joiden läpi

olemme kulkeneet. Puolueen tulevaisuus  
ei ole milloinkaan ollut innostavampi  
kuin nyt.

"Minä olen tullut tänne vakuuttaakseni  
teille, että olen sydämestänne teidän  
kanssanne tällä vakavalla hetkellä. Ei se  
merkitse mitään mitä meille tapahtuu  
yksilöinä, mutta meidän täytyy säilyttää  
sosialistipuolueen eheys rikkomattomana.  
Jos epäonnistumme siinä, on kaikki men-  
nyttä. Niin kauan kuin olemme uskollisia  
itsellemme ja kansainvälisen sosialismin  
periaatteille, me emme voi joutua kauas  
harhaan.

"Nyt on jokaisella toverilla tilaisuus  
näyttää mikä hän on. Nyt on jokaisella  
toverilla tilaisuus osottaa täysipainoisuutensa  
ja näyttää mailmalle, että hän ansaitsee  
paikan sosialistisessa liikkeessä.

"On ainoastaan yksi sota, johon minulla  
on innostusta; on ainoastaan yksi sota,  
johon minä voin värväytyä ja se on mailman  
työläisten sota hallitsemattomia luokkia  
vastaan. Siihen sotaan minä olen värväytynyt  
koko elinajakseni. Siinä sodassa minä olen  
valmis uhraamaan vapauteni ja vuodattamaan  
viimeisenkin veripisarani, vaan en koskaan  
missään sodassa, jota vallassaolevat  
luokat käyvät keskenään ja joiden seurauksena  
on aina työläisten alistaminen ja orjuutus.

"Minua voidaan kutsua epälojaliseksi,  
minut voidaan leimata petturiksi, minut  
voidaan lähettää vankilaan tai mestauslavalle,  
mutta kautta jumalan, minä menen sinne  
periaatteineni.

"Me seisomme nyt kansainvälisen sosialismin  
periaatteiden kanalla vankemmin kuin koskaan  
ennen ja kaiken vastustuksen, kaiken vihan  
ja rangaistuksen edessä me ajomme kantaa  
viirimme korkealla ja käydä jatkuvaa  
taistelua mailman työläisten vapauttamiseksi.

"Siinä kirjevaihdossa, jota olen käynyt  
toverien kanssa yli maan viime aikoina,  
en ole nähnyt yhtään epätoivon sanaa.  
Painavain, joka kirje, jonka olen saanut,  
on uhunut sosialistista taisteluhenkä ja  
minä olen vakuuttettu, että kun vaalitaisteluumme  
pääsee oikein alkuunsa ja puhujamme  
astuvat areenalle, he tapavat toverimme —  
ja ei ainoastaan toverimme, vaan yleensä  
työläiset — sanomalleen paljon vastaanottavampana  
kuin milloinkaan ennen.

"Minun on viime aikoina täytynyt ottaa  
pakollinen lepo. Sosialistille ei ole mikään  
vaikeampaa kuin pakollinen levon tarve  
silloin kuin mailma on tulussa. Nyt on  
toiminnan aika. Minä tunnen, että enemmän  
kuin koskaan ennen, me tarvitsemme  
kaikkemme tällä hetkellä ja minä olen tullut  
tänne kantaakseni vähäsen uhraukseni,  
pusertaakseni teidän rinnallanne, ollakseni  
osallisena siinä hengessä, jota te tunnette  
ja vakuuttaakseni teille, että olen valmis  
tekemään kaiken sen vähän, minkä voin  
nyt ja aina sen ainoan asian eteen, joka

yksin on elämän, taistelun ja kuoleman  
arvoinen.

"En ole koko elämäni ajalla ollut niin ylpeä  
siitä, että olen sosialisti, kuin nyt. En ole  
koskaan ollut niin ylpeä tovereistani kuin  
tänä päivänä. Jokaisella koetuksen  
hetkellä he ovat seisoneet vankkana ja  
uskollisena. Heidän kansansa minä mielelläni  
jaa'an elämäni ja käyköön hyvin tai  
huonosti, me emme heikkene, me emme  
sovittele, me emme peräänny tuumaakaan;  
me seisomme kannallamme, me taistelemme  
yhdessä yhdistyneinä pitkin taistelulinjaa  
kansainvälisen sosialistiliikkeen voiton  
saavuttamiseksi.

## Äitiysvakuutuskysymys

Tuskin on toista sivistysmaata, missä  
varattomain äitien asema on turvattomampi  
kuin Yhdysvalloissa. Köyhä äiti muistaa  
katkeruudella ilottoman lapsuutensa,  
joka kului puutteissa ja oppimattomuudessa.  
Sitä seurasi aikainen leivän hankinta ja  
lopulta huolenalaiset ja kovat päivät  
lasten äitinä ja useimmiten sen ohella  
palkkalaisena vieraan työssä.

Kuka suorittaa ankarimman ja pisimmän  
työpäivän? Kenen terveys säälimättä  
joutuu vetoisessa tai ummehtuneessa  
työpäikassa, ylivoimaisista työnponnistuksista  
ja riittämättömästä ravinnosta ja  
vaatuksesta mitä suurimpaan vaaranalaisuuteen?  
Kenen on huolehdittava lastensa toimeentulosta  
ja kasvattamisesta, kun oma tai miehen  
pieni palkka ja yhä kallistuvat elantokustannukset  
tekevät välttämättömyystarpeidenkin  
tydyttämisen mahdottomaksi? Näin,  
työläisäidin tulee kestää tuota kaikkea.  
Häneltä elämän huolet riistävät mielen  
levon, kiihdyttävät hänet ennenaikaisesti  
painaen olojen paken voimalla kurjuuteen  
ja kärsimykseen.

Monasti tuntee työläisäiti elämän taakan  
olevan ylivoimaisen, mutta kaikkein  
tukalin on tilansa silloin, kun hän  
puutteissa ja ahtaissa oloissa joutuu  
sukua jatkamaan. Lähevä synnytys  
tulee raskaana tapahtumana tuottaen  
yhä lisääntyvää huolta. Varsinkin  
vaivaloista on työnteko ihan synnyty-  
späivään saakka. Se on myös vaarallista  
niin hyvin äidille kuin lapsellekin.  
Etenkin ansiotyö vieraan työnteittäjän  
huona on aivan epäinhimillistä kehittyneen  
raskauden tilassa olevalle naiselle.  
Työn ponnistukset kuluttavat vlemmäärin  
hänen voimiaan, ruumiin osien piigotetut  
liikunnat saattavat suorastaan vahingoittaa  
lasta; raskaitten kantamusten nostaminen

(Jatkoa toisella sivulla)

## Suomalaisten työläisnaisten asemasta Clevelandissa

Täällä Clevelandissa on noin 400  
suomalaista naista perhepalvelijattarina.  
Noin sata heistä kuuluu takäläiseen  
s. s.-osastoon; joitakin kuuluu seurakuntaan,  
raittiusseuraan ja radikaalien joukkoon,  
vaan suurin osa näistä palvelijattarista  
ei kuulu mihinkään seuraan. Palvelijattarien  
palkka on hiukan kohonnut viime  
vuoden ajalla; suomalaisten tyttöjen  
palkka ollen keskimäärin 7—9  
dollariin viikolta. Vaikka palkka onkin  
hiukan kohonnut, ei palvelijattarien  
orjan asema liene paljon parantunut.  
Heidän työpäivänsä on keskimäärin  
13—15 tuntinen, vaan jos sattu  
vieraita tai rouva haluaa jättää  
lapsensa palvelijattaren huostaan  
siksi aikaa kun hän itse menee  
teatteriin tai muualle, niin venyy  
palvelijattaren päivä usein 18-tuntiseksi.

Monet palvelijattaret valittavat  
nykyään ruuan puutetta palkkoissa.  
Kun pitää nähdä säästää, niin ovat  
rouvat kohdistaneet säästäväisyyden  
pitteet palvelijattarien ruokajärjestykseen.  
Kun kysyy työtöltä, että mitä  
pidät paikastasi, niin usein saa  
vastauksen, että "Muuten menisi,  
vaan ei ole ruokaa tarpeeksi." Joskus  
taas vastataan, että "On siellä  
sentään syömistä." Siis palveluspaikkojen  
kunnollisuus täällä taitaa nykyään  
riippua ruuasta. — Kunniallista,  
että kaikenlaisen sääntöjen täytyy  
aina kovimmin koskea työläisiin,  
kuten tämäkin ruuan säästämismääräys.  
Herrasväki ei tietysti kiellä itseltään  
paljoa, mutta onpa määrysten  
varjossa hyvä kieltää palvelijattareita  
ruoka niin vähin tai huonontaa se  
sellaiseksi, ettei sillä jaksaa  
raataa 15-tuntisia päiviä.

Palvelijattarista on täälläkin kova  
puute ja siksi kai heidän palkkojakin  
on hiukan nostettu. Nyt olisi  
palvelijattarilla hyvä aika saada  
asemaansa monia tärkeitä parannuksia.  
Voisitahan koettaa saada edes  
työpäivämme lyhenemään, joka ei  
olisi mikään mahdottomuus jos  
palvelijattaret rupeaisivat sitä  
järjestyksen avulla vaatimaan.  
Osastossamme on noin satakunta  
palvelijattaria. Jos nämä alkaisivat  
palvelijattarien union perustamis-  
puuhin, niin kyllä siihen sitten  
yhtyisivät muunkieliset palvelijattaretkin.  
Luulen, että asiaan olisi kyllä  
innostusta kun vaan se tulisi  
pantua alulle. Siksi jo poliittisesti  
järjestyneet suomalaiset naiset  
olisivat aivan velvoitettuja  
asian alulle saamiseksi.

Toisinaan kyllä näyttää siltä,  
että palvelijattaret ovat hyvin  
tyytyväisiä asemaansa. Viime  
keväänä eräs suomalainen  
palvelijattari sanoi puhujaseuran  
ko-

(Jatkoa toisella sivulla)